

Колико пута смо рекли да нас је срамота због нечега што смо урадили ми сами или су учинили неки други који због тога не осећају срамоту. Срамота је понашати се некоректно према другима и онда када знамо да је то лоше. Одговорни људи ће као последицу свог срамотног поступања осећати стид. Али има и оних који ће га негирати или оправдавати, постајући агресивни према околини која их осуђује. Њихова чињења се не морају тицати индивидуалних последица, већ могу узроковати много шире, чак и опште друштвене штете.

Ових дана смо били сведоци реакције једне Београђанке на бруталну акцију полиције приликом исељења једне породице из стана у Београду. Довикнула је полицајцу „Срам вас било“ и овај ју је одмах зграбио и угурао у „марицу“. И мене је као и њу било срамота, али се орган реда очигледно није постидео свог поступка. Дакле, ради се о супротстављеним осећањима изазваним истим догађајем по оној народној „чега се паметан стиди, тиме се будала поноси“.

Публије Сиријац (Publius Syrus) је још у I веку пре нове ере записао „Pudor doceri non potest, nasci potest“ или на српском „Стид се не може научити, али се може родити“. Наш нобеловац Иво Андрић је у „Знаковима поред пута“ на ову тему забележио неколико порука и поука: „Срамотићеш се док си жив. Прилика ћеш за то имати увек. Свет ће ти је пружати довољно, а и кад то не буде ти ћеш се потрудити сам да је наћеш“, „У првој половини живота човек жели и ради оно чега ће с у другој половини стидети и одрицати, а друга половина му прође у узалудним покушајима да се поправи или бар заташка оно што се радило у првој. Тако се на крају све потире и своди на нулу. Остају само кајање и стид“. Јован Дучић је у „Благу цара Радована“ изрекао велику и свевременску истину: „Али има људи који све смеју не зато што се ничег не боје, него зато што се ничег не стиде“.

О срамоти и стиду

Пише: Радомир Кошанин
уторак, 18 децембар 2012 08:06

